

EESTI SKOUT

Üksik number maksab 6 marka.

Toimetuse ja talituse:

Tartus, Lutsu tän. nr. 14. — Toimetaja kõnetunnid igal esmasp. ja neljap. kl. 1—2 p. l. Talitus on avatud iga päev kl. 1—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

viimasel küljel 1 veerul 2 mk. mm., lehe eesotsas 4 mk. ja teksti keskel 5 mk. teksti veeru laiuselt.

EESTI SKOUTIDE MAGEVA HAADEKANDJA.

Ilmub iga kuu 5., 15. ja 25. päeval.

Nr. 4.

Kolmapäeval, 5. oktoobril 1921. a.

I aastakäik.

Tartus, 5. X. 21.

Sügis' seisab ukse ees.

Suuri muudatusi toob ta enesega kaasa ka skoutide ellu, kus suurem osa neist koolitööga algust teeb ning suvise puhkuse jätab. Ka skoutide organisatsioonidesse toob ta vahetusi, sest tegeliku koolitöö algamisega lõpevad suvised laagriskäimised, vabas õhus viibimised jne., kuna tööd kinnisemas ruumis jätkatakse.

Organiseerimispalavikus on palju vääratud, on sageli tehtud seda, mida teha mitte tarvis ei oleks olnud ehk mille kordasaatmine mitte esimese järgu tähtsusega ei ole olnud, on aga tege-mata jäetud nii mõnikord seda, mis kindlasti oleks pidanud ellu viidama. Kuid mõõda jõudmas on need ajad, kus tuli ühele kui ka teisele orgaanile tema väline kuju, ehitus ning korraldused anda, — ees seisavad ajad, mis nõuavad seesmist tööd, seesmist sihtkust, tahtmist ning läbi viimist. Ja selles mõttes peame eelseisva talvise hooaja päälle väga tõsiselt vaatama, teades — et tööd tuleb palju teha, ilma milleta tegelik elu aga mitte mõeldav ei ole. Organisatsioonile on antud korraldused, kuju — tema nii-ütelda koor, tuleb anda ka sisu, tuum — õieti see, mis iga asja juures pääosa peab etendama. See ülesanne jääb täita esimeses järjekorras rühmade vanematele, päälükutele ning instruktoritele, kellele muudugi appi peavad astuma malevate kesk-asutused, — staabid, harjutuskoolid jne.

Kui heita pilku lühidalt selle üle, mis meil tänavu ees seisab, siis peame küll tahes või tahtmata konstateerima, et palju, väga palju tuleb teha. Kõige päält rühmade iga üksiku skouti juures, kellest organisatsioon kujuneb.

Kuid mitte ükski rühmade — veel praegugi seisavad meil läheda eesriide taga mitmedki asjaolud. Veel pole lõplikult selgunud riigis asuvate skoutide kahe organisatsiooni vahekorrad, mis aga tungivald tarvis kindlaks teha; tuleval 1922. aasta suvel tuleb saata Pariisi rahvusvahelisele Jamborreele Eesti skoutide esitus, tuleb varakult sammusid astuda tarvisminevate summade saamiseks; ülemalevalised töökojad nõuavad oma osa, vormi küsimus jätab ka soovida. Ja nii edasi. . .

Täieliku teadmiseega kõige olemasoleva üle astume käesoleval sügisel kokku, tahies tööd teha ning skoutilippu kõrgele tõsta!

Joh. Elken.

Skoutid „Noorte pühal“ Tartus 12. VI. 21.

Pilt kujutab girl-guideide rühmale lipu kätteandmist.

Ühest kirjast Eesti noor-mehele.¹⁾

Need tunnid, millest mina räägin, on kõige parematest minu elus, — need jäävad hiilgavaks ja kauniks minu mõtetes, niikaua kui minu süda veel tuksub rinnus. . .

Muidugi tundsin mina sügavat valu oma südames selle üle, et meie siin Soomes tuhande seitsmesaja Eestimaa noore vastu nii viisi olime üles astunud, valu selle üle, et mitte midagi nende vastuvõtmiseks ei olnud ette valmistatud, valu nii kibedat, et minu hing, nii kui ka mitmel teisel, nuttis ja nutab veel *). . .

Aga mul oli rõõm selle üle, et Teie, Eestimaa noorsugu, ja Teie juhatajad nii olite, kuidas Teie olite. . .

Teie võitsite meid hiilgavalt, Teie Eestimaa pojad, Teie olite lihtsad, õrnatundelised, loomulikult rõõmsad. . . Teie ei näidanud mitte kibedust ega paha meelt. . . Teie olite lahked. . . olite valmis**) . . . olite pojad, kelle üle Teie isamaa võib uhke olla!

Need sõnad Ole-valmis särased Teie värvi-

1) Avaldame siinkohal väljavõtte ühest kirjast eestlasele, mille tuntud Soome kirjanik kirjutanud.

Toimetuse.

*) Mina tean, et Sina saad ütleva, et Teile Helsingist oli nõu antud oma reisi nüüd mitte ette võtta, sest et enamasti skoutid Helsingist suvelaagris või kuskil mujal maal olid, et lõplik teadaandmine Teie reisist võrdlemisi hilja enne Teie tulekut Helsingi jõudis, et Teie ometi oomaja kooliruumides leidsite jne. Minule tuleb aga ette, et enamasti mitte midagi sellest paljust ei olnud tehtud, mis nende viimaste kahe ehk kolme päeva jooksul enne Teie siiatulekut ja veel selle aja sees, kui Teie siin viibisite, oleks võimalik olnud teha, — ja et Teie ühe kauni võidu võitsite.

20. VII. 1921.

**) Sõber, ära imesta, et ma tarvin tunnuslause kaht sõna selles ühenduses, — ära imesta, et üks neist paljudest, kes kaua soovitud, aga oma kurbuseks mitte kunagi suutnud üksteisele lähendada kasvavaid noori eri ühiskonnaklassidest, eri parteidest, eri rahvahõimudest ja maist, näeb suursugusemat, lubavamat ja tulevikurikkamat Ole-valmis-meelsust ülevalnimetatud omadustes kui ülemeelikus enesega rahulolemisel kibeduses ja sõjakuses.

15. VIII. 1921.

rikastelt lippudelt — see Ole-valmis-vaim säras Teie siimist, Teie olekust!

. . . Armas noor vend, ära arva, et minu sõnad siin üksi iluks on kirjutatud. Mina olen samu mõtteid mitme soomlase ja Soome rootslase vastu avaldanud ja tean seda, et lugematud siin selles küsimuses samuti mõtlevad kui mina, ise enese üle kohut mõistavad. Mina olen tänulik, kui Sa minu kirja ka teistele näitad, . . . minul on niisugune tundmus, nagu ei võiks mina hingata, kui mina oma südame mõtteid ei saaks avaldada, ei võiks ära rääkida, mis õige ei olnud . . . kui mina ei võiks üles tunnistada meie hooletust. . .

Aleksander Boldt.

Keskorgaanide tegevusest.

Meie lehe

vastutava toimetajana kirjutab alla endiselt direktor K. Treffner — päätoimetaja ks jääb edasi skm. J. Elken, kelle poolt toimetusesse on kutsutud sk. R. Antik (toimet. sekretär) ja sk. R. Ritsing II (osak. „Skoutide liikumine siseriigis“ — toimetaja), kuna toimetusest on lahkunud senine toimet. liige sk. E. Kade. Lehe keelilise korrektuuri teeb keeleteadlane hra Veski.

Lehe talitajaks valis Eesti Skoutide Maleva Asemikkude Kogu enda istumisel Tallinnas 18. sept. s. a. sk. Paabut'i.

Toetussumma „Eesti Skout'ile“.

Asemikkude Kogu II-sel nõupidamisel määrati Eesti Skoutide Päästaabi summadest „Eesti Skout'ile“ toetuseks 20.000 mka, mida siin kohal tänuga kviteerime. „Eesti Skout'i“ talitus.

Eesti Skout. Mal. Aupresiidiumi

esimeheks on Riigivanem K o n s t. P ä t s, liikmeteks Tartu ülikooli rektor prof. Koppel, rahaminister hra V e s t e l, Eesti saadik Soomes minister K a l l a s ja haridusminister H. B a u e r.

— r.

Eesti Skoutide Maleva Asemikkude Kogu II-ne nõupidamine.

Eesti Skoutide Maleva Asemikkude Kogu II-ne nõupidamine oli Tallinnas 18. ja 19. sept. s. a. Reaalkooli ja Tallinna Sk. Maleva Staabi ruumides (Suur Epinatjevi nr. 9). Nõupidamisest võtsid täieõiguslike asemikkudena osa: Tallinnast — kapt. L. Tõnson, hra B. Rautsmann, skm. H. Silber ja sk. L. Petrov; Tartust — skm. E. Jõgi, skm. J. Elken, sk. R. Antik ja sk. V. Sirgo ning Võrust — skm. J. Tederson.

Päevakord kinnitati järgmisena:

- 1) Presiidiumi valimine,
- 2) Talvevormi küsimus;
- 3) Tuleva-aastane üleilmne skoutide kongress — Jamborree Pariisis ning Eesti osavõtmise küsimus;
- 4) Häälkandja „Eesti Skouti“ küsimus;
- 5) Eesti Skoutide Maleva põhikiri;
- 6) Eesti Skoutide Maleva pühad;
- 7) Päästaabi küsimus;
- 8) Töökodade asutamine maak. malevate juure;
- 9) Vähemusrahvad;
- 10) Meremaleva ja
- 11) Koosolekul tekkinud küsimused ning läbirääkimised.

Koosolekute juhatajaks valiti kapt. Tõnson ja skm. Elken, sekretärideks sk. Antik ja sk. Petrov. — Mandaadid tunnustati kõik maksivateks.

Kuna Asem. Kogu kevadisel nõupidamisel üksnes suvevorm kindlaks määrati ning talvevorm lahtiseks jäeti, tuli see küsimus nüüd, kus talv ukse ees seisab, lõplikult lahendada. — Skoudi päälisriideks otsustati võtta Inglise lõikes jope, laia üleskäiva kraega, kahe pääleõmmeldud taskuga, kaks paari nähtavaid nõupe, ilma päälmise võõta, pagunitega, kaitsevärvi. Talvemütsiks võeti Eesti lennuväe müts, mida iga maak. malevale soovitati just sellepärast, et ta võrdlemisi odav, kerge, lihtne ning külma suhtes praktiline. — Muidu vorm jäi endiseks, ainult sukki kantakse üle põlvede, mitte aga allpool põlvi, — talvel peavad põlved kinni kaetud olema.

Eesti Sk. M. Päästaap on saanud ametliku kutse osa võtma minna tuleval aastal Pariisis ärareetavast üleilmsest skoutide kongressist — Jamborreest. Temast võtavad osa iga riigi esitajatenä viis (5) saadikut. Jamborreest peetakse ära 22.—30. juulini. — Jamborreest osavõtmise küsimus Eesti poolt otsustatakse põhimõttelikult jaatavalt ning saadikute arvu kui ka saatmise korras pannakse järgmine korraldus maksma: Saadikuid saadetakse Jamboreele võimalikult rohkem kui viis, kui seks tarvisminevate summade nõutamine tagajärgi peaks andma (milles päästaapi kohustatakse sammusid astuma). Asem. Kogu määrab iga maak. maleva kohta saadetavate saadikute arvu kindlaks, viimased määravad kandidaadid ning Asem. Kogu kinnitab nad siis juba lõplikult. Kaasa võivad sõita ka veel teised skoudid, kel seks Asem. Kogu nõusolek peab olema.

Häälkandja „Eesti Skoudi“ senisest tegevusest ning edasijõudmisest annab aru lehe päätoimetaja skm. Elken. — Kuna võrdlemisi lühikest aega leht võis ilmuda, pole ta laialisematesse kihtidesse veel mitte tunginud. Sellest siis osalt ka aineline puudujääk, mis aga möödaminev ning ainult seletatav on lehe esimeste sammudega. Sisulise materjali suhtes võib rahule jääda, kuigi soovida võiks, et kohtadelt rohkem jooksvat materjali toimetusele saadetakse. — Poolt ning vastu arvamisi ära kuulades, otsustati „Eesti Skouti“ välja anda kuni edaspidiste korraldusteni senisel kujul, s. o. ajalehena end. „Hom. Postimehe“ suuruses, kolm korda kuus. Avaldati soovi, et lehe juure tekiksid skoutide eksamitesse puutuva materjali osak., margikorjajate osak. jne., et lehes ruumi leiaksid ülesvõtted ja muud pildid jne. Üksiku nr. hind otsustati tõsta 6 marga pääle, millisest summast maak. malevatele ning lehe edasimüüjatele lubati üks mark eks. päält ning tehti lehe talitusele ülesandeks, „Eesti Skouti“ ka kauplustesse müügile lasta. — Toimetajad, nii vastutav- kui ka päätoimetaja jäid endi kohtadele, kuna aga lehe talitajaks valiti sk. Paabut. (Järgneb.)

Eesti skoudid külaskäigul Helsingis.

Reede, 8. juulil

tõid õhtused rongid hulga skoute Tallinna, et siit ühiselt Eesti üleriiklise malevana Soome sõita. Jaamas vastu võtmas olid kohalised skoudid ja girl-guideid lippude ja orkestriga. Tervitati üksteist vastastikku ning mindi Reaalkooli õue üleriiklisele maleva harjutusele.

Laupäeva

hommiku, kell 1/25 kogusid endid kõik skoudid ja girl-guideid, koguarvus umbes 1400, Jaani tänavasse, kust kahe orkestri saatel sadamasse mindi. Pääle väikese õnnetuse, kahe skoudi vettekukkumise, laevale viiva trepi murdumise tagajärjel, läks laevale minek hästi. Laev, mis reisirajad kuhjani täis oli, sest laeval oli pääle skoutide veel kaunis koguke skoutide wanemaid ning eraisikuid, sõitis kaubasadamast muusikaga lauluga kell 7 välja. Kogu teel valitses ülen-dav meeleolu. Ilm oli vaikne, selle tõttu ei olnud suuri laineid ega kiikumist ning sellega kaasaskäivat merehaigust.

Kella 11 e. l. jõudis „Kodumaa“, nii laeva nimetus, Soome randa. Vastu võtma sadama oli tulnud rühm „partiolaisi“, kuna eemal tänavale hulk rahvast oli kogunud. Enne laevalt lahkumist laulis Tallinna guideide koor hra Leinuse juhatusel ning orkester mängis Porilaste marssi. Pääle selle läks Eesti sk. maleva vanem kapt. Tõnson ning Päästaap maale, kus neile „partiolaste“ poolt õpetaja Aino Luppenen „teretulemast“ ütles. Kõneleja vabandas, et nad vastu võtmist paremini pole saanud korraldada, kuna skoudid laiali maal — kodu ning laagrites. Tervituse pääle vastas E. sk. Mal. vanem kapt. Tõnson, meele tuletades skoutide ühiseid püüdeid ning sihtisid, millele kolmekordne „elagu!“ järgnes.

Sadamast mindi kättejuhatatud korteritesse. Tartu 300 skouti asusid Suomen Reallyceumi, Tallinna 600 sk. Svenska (Rootsi) Reallyceumi ning 200 guidei Tütarlaste Gymnaasiumi.

Kell 4 p. l. kogusid skoudid Senati platsile, Nikolai kiriku ette, kust rongis Vana kiriku puiestikku Eesti vabadussõjas langenud soomlaste haudadele mindi. Guideide laulukoor laulis vaimuliku laulu, millele järgnes kapt. Tõnsoni kõne, muu seas tähendades, et see haud on püha ning tähtis eestlastele, sest siin puhkavad need, kes oma vennasrahva eest kõige kallima — endi elu on annud. Pääle kõne pandi pärg hauale, millel sõnad — „Eesti vabadussõjas langenud kangelastele. Eesti Skoutide Maleva.“ Lõpuks laulis koor „Siin viimses voodis“ — ning rühmad sammusid tagasi.

Pühapäev.

Kella 11 e. l. kogusid rühmad lippudega Senati platsile, et ühiselt spordiplatsile Kaisaniemepuiestikku paraadile minna. Platsil ees ootasid juba Soome skoudid, kelle vastu Eesti skoudid üles seati. Kapt. Tõnson pidas tervituskõne, tuletades meele aegu, kus meie kõik ühes ungarlastega ühine rahvas olime, kõik ühest kannust, kuid aastasadajad on meid lahutanud ühinemast; nüüd võivad aga Eesti skoudid takistamata astuda siia maale, et tervitada vennasrahvast, tervitada ühiste sihtide poole püüdvaid vendi-skoute. Tervituse pääle vastas Helsingi partiolaste juhataja pastor Mustala, millele järgnes „eläköön“.

Antud komando järele asetasiid end Soome ja Eesti rahvuslised lipud keset platsi. Järgmise komando järele piirasid rühmade lipud, arvu poolest kolmekümne ümber, ringina kaht vastu seisvat ning signaali järele tegid kõik skoudid ja guideid sõpruse märgiks üksteisele kätt andes ringi. Kõik lipud ühendati vendluse märgiks, lauldi ühist isamaa hümnust ühiselt orkestriga ning hüüti elagu üleilmse skoutide isa Baden Powell'ile.

Pääle vennastamise oli paraadmarss ühiselt soomlastega ning lahkuti mitmetuhandelise päält-vaatajate hulga kauakestva kateplagina saatel.

Spordiplatsilt mindi orkestritega linnast väljas olevale Töölö jaigpalliplatsile, kus ettekan- netega esineti. Laulukoor kandis pääle kodu- maa laulude ka laule, mis ühised soomlaste

omadega, ette. Tartu skoudid esinesid vabahaar- jutustega ning guideid püramiididega, selle juures tarvitades Soome ja Eesti rahvusvärvilisi linn- kuid, mis iseäranis helsinglastele meeldis. Tal- linlased esinesid rütmilises plastikas ning plasti- listes tantsudes, mis aga küllalt välisnäitelavale kohased ei olnud, ning kuuldusid mõneit poolt teravad tähendused, mis aga pidupäeva kogu- muljet ei rikkunud.

Õhtul kutsuti Eesti skoutide päälkud Soo- me skoutide juure einetele, kust ka sel ajal para- jasti Helsingis viibija Rootsi sk. esitaja Stokhol- mist osa võttis.

(Järgneb.)

Esimene abi õnnetuste kor- dadel.

Hermann Treufeldt.

Linnas ja maal tuleb õnnetusi igapäev ette, kus inimesed ootamata surma — eluajaks vigastada saavad ehk oma varanduse kaotavad, nii et igaühel võimalusi leidub abi anda, — mis iga skoudi kohus on. Mitmel õnnetusel on ainult sellepärast raske tagajärg, et õigel ajal kohast abi ei saadud: mõni upub sellepär- rast, et ta kaaslased ei teadnud, mis õnnetuga teha tuli pärast seda, kui ta veest välja tõm- mati; teine jälle, kes jää murdumisel vette kuk- kus, oleks võinud päästetud saada, kui juure- kogunud tarbekohaselt talitada oleksid osanud. Paljudel õnnetuste juhtumistel on just esimene abi kogu paranemise käigu kohta mõõduandev.

Eks ole sellegi läbi tükk tööd tehtud, kui skout vanu inimesi ja lapsi üle tänavate aitab, et mitte hobuste alla jääda; apelsiini koore ehk õuna südame kõnniteelt kõrvaldab; rahva sees kõndides keppi mitte tasakaalus kaenla all ei hoia jne. Pääasi on: igal pool, kus abi vaja — k ä e d k ü l g e, raskematel õnnetuste juhtumistel tuleb kohe kas pritsimajasse teatada, arsti järele saata (siis mitte ära unustada lühidalt õnnetuse üle teatamast, et ta tarvisminevaid abinõusid — arstiriistad, sidumismaterjalid jne. — kaasa teaks võtta) jne.

Eelseisev kirjutus on kokkuseatud pääasja- likult skoutide II-se järgu eksami nõuete koha- selt. — Alljärgnevate ridade ülesanne on mõ- ningaid teadmisi anda üldisemates joontes, mis harilikumate õnnetuste juhuste juures teha kunni arsti kohale jõudmiseni.

* * *

A. Haavad ja vigastused.

Verejooks ninast. Kuuma ilma mõjul ehk mõnel muul põhjusel verd jooksmata haka- nud nina pääle (kui ka otsa ette) pannakse kül- m, võimalikult jää, kompress. Inimene le- bagu ehk hoidku pää niivõrd püsti, et veri ninast välja ei pääseks. Kasulik on ka puhas puu- villa-topp ninasõõrme panna. Kui ninas aga mingisugune haav on (lapsed armastavad ise- äranis sõrmiga nina puhastada ja vigastavad selle juures küünega nina limanahka), siis on kasulik puhast vett nina tõmmata, enne vette natukene äädikat või maarjajääd segada. Kui ninast ja suust ehk suust üksi verd tuleb ja suus endas mingit haava ei ole, siis võib kind- lalt oletada, et verejooks sisemisest haavast (raske kukkumise juures või muul põhjusel) tuleb. Säärasel juhusel peab inimene rahulikult voodis olema ja talle tuleb jäätükikesi neela- miseks anda. — Kui viimase kahe verejooksu juure veel verd ka kõrvast tuleb, kus pääaju tükkikesi võib sees olla, siis võib siin pääluu murd ehk tugev põrutus põhjuseks olla. Hai- gele tuleb, tema täieliku rahu juures, jääkom- press ümber pää panna.

Verejooks haavast. Verejooksu haava- dest võib jagada kahte gruppi: väiksematest soontest verejooks ehk kapillaarne verejooks ja suur ehk arteriaalne verejooks. Esimese juures nõrgub haavast tilga viisi verd, kuna teise juu- res veri haavast suuremal määral purskab.

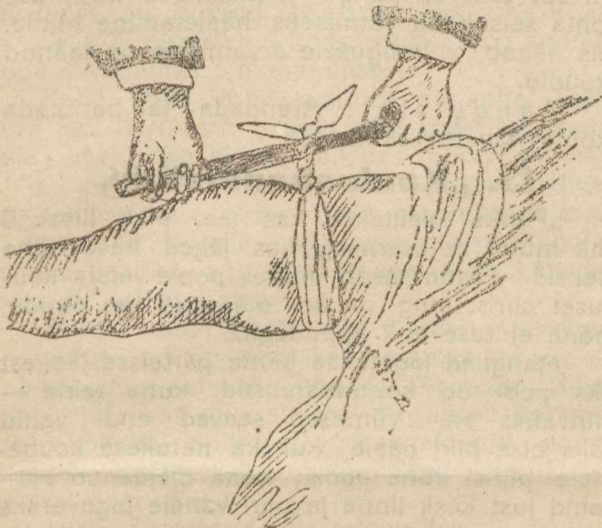
Enne kui verejooksu kinnipaneku ja haa- vade sidumise juure asuda, on tarvis teada, kuidas abi anda igasugu haavade puhul.

Kõige päält on tarvis haavatu mugavalt istuma ekk lebama (nii kuidas haav seda nõuab) panna ja haava ümbrus vabastada külgepuutu-

vatest riietest, neid ettevaatlikult kõrvale lükates ehk ära löigates, kui muidu võimalik ei ole.

Selle järele haav ruttu kinni katta puhta seosetükiga ehk muu sidumismaterjaliga. Enne haava sidumist peab käed tingimata puhastaks pesema. Sõrmedega ei tohi haava ennast milgi tingimisel puutada. On haavale prügi ehk muud mustust sattunud, siis tuleb see puhta, desinfitseeritud vati ehk seosetükiga kõrvaldada. Haava ümbrus tuleb leige ehk sooja veega pesta, selle juures võimalikult harja tarvitades, mis ka haava-äärsed karvakesed ära kisub. Haava ennast ei maksa mitte pesta, vaid esialgu ainult, nagu öeldud, kinni katta. Siis tuleb vatt ehk seos piirituse või eetri sisse kastetud tükikesega haava ümbrus tugevalt läbi hõõruda. Alles siis sidumise juure asuda.

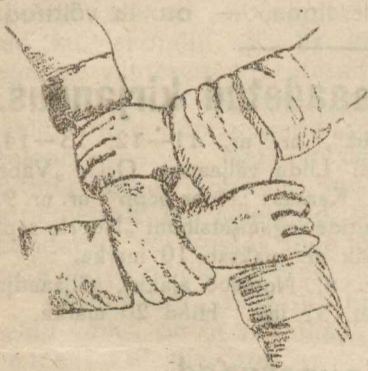
Kui haavast verejooks väike (kapillaarne), siis päale esialgselt haava ümbruse puhastust tarvis haava päale puhas sidumismaterjal (seos, valge linane riie, kuid mitte kunagi villane ehk värviline!) panna; selle päale vatt, mis haava väljaheitel (veri, mäda) endasse kisub, ja lõpuks kõik seosega hoolikalt kinni siduda, silmas pidades, et mitte liig tugevalt siduda, mis haavad liikmes verejooksu võib takistada. Kui seost ei peaks käepärast olema, siis võib päale vati päalepanemist kõik rätikuga kinni siduda (joonist. 1).

Joon. nr. 1.

Päale kapillaarse verejooksuga haava kinnisidumist on kasulik haava ennast kui ka haava ümbrust jää päalepanekuga külm hoida, mis ka suurelt mõjub verejooksu kinnijäämiseks. Ka rahulik seis on tarviline.

Palju raskem on aga arteriaalse verejooksuga haava siduda. Seda teevad ainult arstid, miks siin olgu ainult ajutine, nii-ütelda hädaside ette toodud. Verejooksu lõpetamiseks on tarvis pää arter (ehk tuiksoon), mis haava poole läheb, ülevalt poolt haava kinni pigistada.

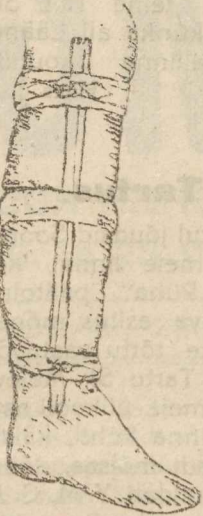
Joon. nr. 2.

(Joon. 2. näol on toodud kinnipigistuse näitus). Rutuline arteride leidmise oskus omandatakse ainult praktikas, mispärast iga esimese abi andja peab ise arterite ülesotsimises harjuma. See on ka võrdlemisi päris lihtne, sest kui sõrmi tähendatud kohil hoida, tundub tuksumine (puls).

Kui sõrmiga mitte pole võimalik arteri kinni litsuda, näit., kandmise ajal, siis tarvitatakse selleks mitmesuguseid abinõusid. Näituseks pannakse arteri päale selleks valmistatud padjakene, taskurätisse mähitud kivi, riidesse mähitud puutükk jne., mis siis tugevalt seosega kinni seotakse. Tarvitatakse veel hädakorral kaht puupulka, milledest üks risti üle arteri, teine alt pannakse ja otsad kokku seotakse. Otsad tõmmatakse nii kokku, et risti üle arteri pandud pulk soone kinni litsub. On olemas veel gummivõrud, mis ülevalt poolt haava liikme (käe, jala) päale pannakse.

Wiimane side on selle poolest, et teda võib päale panna, ilma et arteri tarvis otsidagi, iseäranis praktiline.

Hädakorral võib aga liige rätiku, rihma või nõoriga lodevalt kinni siduda ning puupulgaga kui tahes kõvasti väänata (joon. 3).

Joon. nr. 3.

Siinjuures peab aga alla kriipsutama, et niisuguste sidumete tarvitamine hädaline ja ainult lühikeseks ajaks lubatav on, sest et ta esiteks valu sünnitab ja teiseks liikme suremise (halvatus) põhjuseks on, kui säärane side üle nelja tunni liikmel püsib. Kui liige juba siniseks läheb ja inimene enam valu ei tunne (kui nõelaga sinna torgata), siis tuleb side kas või paariks sekundiks vabastada.

On arteri kinnisidumise läbi verejooks kinni pandud, siis tuleb niisamuti talitada, kui üleüldiselt ja kapillaarse verejooksuga haavade kohta öeldud. Kui haige väga palju verd kaotab, siis ilmub tugev näo kahvatus, pää ümberkäämine, mühin kõrvus, südame pööritus ja meelemärkuseeta olek. Tuiksoon (puls) lööb ikka nõrgemalt, seda rutemini ja vaevalt tunduvalt. Tekivad vaheajad (puls lööges) ja krambid, meelemärkuseeta ja lõpuks surm.

Verejooksu õigel ajal katkestamise puhul ärkab haige varsti meelemärkusele ja nõuab juua. Juua antagu veini ja vett, kuhu ühe toobi vee kohta üks teelusika-täis soola sulatatud.

Tulehaavad. Tule- ehk põletishaavad sünnitavad õhu juurepääsmisel haigele suurt valu. Haava päale võib raputada puhast jahu (rukki, püüli jne.), määrada poom- (provangs) ehk mõne muu pehme õliga. Siis seose tükk päale panna, mille päale vatt ja viimaks veel vahariie, et rohkem õhukindlam oleks, ja lõpuks kinni siduda. Vahariide puudusel võib ta ära jätta. Seose aset täidab puhas linane riie, kuid kunagi ei kõlba värviline ehk villane riie.

Happega põletatud haava peab enne kinnisidumist rohkesti veega loputama, et happe mõju vähendada.

Suvised päikesed käes „põlevad“ nagu, kael ja käed punaseks. Nad paistetavad isegi kergelt üles ja valutavad. See on ka kerge põletus. Sel juhul, on kasulik vaseliiniga, glütseriiniga ehk koldkreemiga määrada. (Järgneb.)

Skoutide liikumine väljamail.

Soome skoutide tervitus

meie Riigivanemale nende kevadise külas-käigu puhul.

Meie Riigivanem sai Soome skoutide partiolaste läinud kevadel Eestisse korraldatud ekskursiooni juhatajalt hra Wolrat'ilt järgmise telegrammi:

„Soome partioliidu Eesti külaliste aupaklikumad tervitused kodumaalt ja tänu kõige osaksaanud hää eest vennasrahval võõrsiks olemise ajal.“

Soomest.

Soomes on praegu neli skoutide rühmitust, mis üksteisest rippumata igaüks enda ette töötavad. Kui vaadelda aga nende ning meie tegutsevate skoutide organisatsioonide vahet siseriikliselt, siis näeme, et siin tuntavad vahed on maad võtnud: kuna säälpool lahte elu skoutide rühmades vagusalt võib edasi nihkuda, näeme aga meil tihtilugu mõnelt poolt sihikindlalt paralleelorganisatsioonide mahategemist (väiklust). Võiks küll südamest soovitada nii mõnedelegi vennasrahva skoutidelt vähemalt selles küsimuses eeskujut võtta.

Kõige suurem arvuliselt on nn. „Suomen Partioliiitto“, mille liikmete arv 6000-ni tõuseb. Tema liikmeteks on üksnes Soome rahvusest poisid ning tüdrukud. Organisatsioon on võrdlemisi kristlik, ei tunnusta aga rahvusvahelist skoutide liitu ning ei ole mitte tema liige.

„Eesti Skout“ nr. 5 ilmub teisip. 25. oktoobril s. a.

„S. Partioliiitto“ on asutatud neli aastat tagasi (1917. a.).

Arvuliselt „S. Partioliiitto“ järgneb Soome rootslaste skoutide organisatsioon, nn. „Svenska Scoutbrigaden“, mille ligemale 2000 liiget. Enda korralduste poolest vastab „Svenska Scoutbrigaden“ meie Eesti Sk. Malevale, tunnistab rahvusvahelist skoutide solidariteeti ning töötab nende vennastamise sihis. — „Svenska Scoutbrigaden“ on väga hästi korraldatud, nende eesotsas seisab insener A. Åkerman, kes omal ajal Inglismaal kindral Baden Powell'i juhatusel all on töötanud.

Kõige vanem Soome skoutide organisatsioonidest on nn. „Vapaa Ryhmä“, mis juba 10 aastat on tegutsenud. Tema on arvuliselt hästi väiksem kui kaks eelmist: liikmete arv ei ulata mitte üle 600. „Vapaa Ryhmä“ liikmeteks võivad olla poisid ja tüdrukud Soome riikkondsusest, rahvuse päale vaatamata. Oieti ei lähe ta „Svenska Scoutbrigaden“ist mitte millegi poolest lahku, nii et koguni nende ühendamise küsimus päevakorraile on tõstetud, et ühiselt suuremaid tagajärgi saavutada.

„S. Partioliiitto“ ligidalt sugulased on nn. „Metsänkävijät“, kes esimestest pääasjalikult selle poolest lahku lähevad, et nad endi liikmetelt usulisi kohustusi ei nõua. „Metsänkävijät“ on puhtrahvusline ning kõige väiksem skoutide organisatsioonidest Soomes. —r.

* * *

Avaldame siinkohal vennasrahva Soome skoutide organisatsioonide chefide adressid:

Suomen Partioliiitto

Chef: Lektor K. U. Suomela

Neitsytpolku, Suomi.

Svenska Scoutbrigaden

Sc. Chef: ing. A. Åkerman

Annegatan 15. Becos, Suomi.

Vapaa Ryhmä

Sc. Chef: Dr. S. E. Donner

Tunturijakson katu 11. Helsinki.

Metsänkävijät

Chef: J. Vainio

Laivan varustajan katu H. D. Suomi.

Skoutide liikumine siseriigis.

Tallinnast,

Skoutmaster

Reinhard Treumundt †.

Reinhard Treumundt sündis 1902. aasta augustikuu 31. päeval Tallinnas. Wiie-aastase astus lasteaeda ning paar aastat hiljem Oleviste kiriku kooli, kus ühe aasta õppis. Alghariduse sai Westerbergi algkoolis, mille lõpetades ta Tallinna Peetri reaalkoolis edasi õppima hakkas. Aastal 1918. astus ta mõningatel põhjustel pärast 4-da kl. lõpetamist koolist välja.

Kui kadunud Anton Öunapuu 1919. aasta sügisel Tallinnas esimese skoutide rühma asutas, siis oli Treumundt üks neist, kes mõtet tuliselt toetasid ning ise rühma liikmeteks astusid. Kohe valiti T. rühma staapi Vanemale abiks ning üheks salga päalikuks. Siit alates algab Treum. töö skoutismi alal, ning võib julgelt öelda, et ta seda tööd on osanud teha ning et ta haruldasi tagajärgi saavutas. Kogu aja päalikuks olles õpetas Treum. hulka skoute, sääljuures ise väsimata edasi töötades ning enda teadmisi eriti just skoutismi alal täiendades. Treum. oli haruldast leidlik, ka kõige keerulisemates küsimustes oskas ta ikka ja alati õige tee leida ning asja kõige paremini korraldada. Aeg-ajalt kogemusi ning teadmisi skoutismi alalt kogudes, ruttas ta neid ikka enda skoutidele edasi andma, tahtes neidki samale järjele aidata, kus asus ise. Treum. oli hää organisaator ning suurem osa kavatsusi pärastises Tallinna Sk. Malevas sai

algatuse just temalt, samuti ka viidi need kavatsused tegelikult ellu tema isiklikul juhatusel ning kaasabil. „Skout on teise skoudi vend“, — seda ei unustanud Treum. kunagi, võites kõikide poolehoiu, lugupidamise ning armastuse. Tema juure võisid kõik skoudid minna, enda südame päält palju ütelda, — sest nad olid kindlad, et Treum. neile vähemalt hääd nõu võib alati anda.

Treumundti anded ning võimed leidsid väärilist hindamist. Mõni aeg pärast rühma asutamist valiti ta rühma päälikuks (praegune Tallinna Sk. M. I-ne rühm) ning Maleva moodustamisel Maleva päälikuks, millises ametis ta surmani püsis.

Saatus aga, hoolimata kellegi õigustest, käib sageli enda rada. Ta röövind meilt paljudki ning tabas lõpuks ka Reinhard Treumundti. — Valus on, kui näed, kuidas kallimaid inimesi surmav haigus närib, veel valusam, kui silmade all inimene peab surema. Reinhard Treumundt langes rinnahaiguse — tiisikuse ohvriks... 21. mail s. a. ei olnud teda enam... V. H.

Soome partiolaste külaskäik Tallinna.

Pühap. 5. juunil s. a. tõi aurik „Ebba Munk“ Tallinna 330 Soome skouti „partioplast“. Vastu võtmas olid Tallinna skoudid ning noor-sepad. — Kogu nende Tallinnas viibimise aja jooksul korraldati kokkuvõttes järgmist: Linna ning lähema ümbruskonnaga tutvustamine; Soomlaste võõrusetendus „Estonias“ 6. juunil, mis saalitäie publikumi poolt elavate kiiduvõrdustega vastu võeti. Külaskäik meie Riigivanema juure, kus viimane Eesti-Soome noortele sillaehitajatele soojalt õnne soovis; Paar pidusööki võõrastele; Tallinna sk. Maleva talvise töö lõppparaad, kust päältvaatajatena osa võttis ka hulk soomlasi jne. Kolmap. 8. juuni hommikul sõitsid külalised Tartusse edasi. — r.

Päälikute kogu koosolekul

27. mail 1921. valiti uueks Maleva Päälikuks skm. H. Silber. Selle järgi kujuneks Tallinna Skoutide Maleva Staabi koosseis järgmiselt:

- Maleva Vanem kapt. L. Tõnson.
- Maleva Päälik skm. H. Silber.
- Maleva Pääliku abi skm. H. Johanson.
- Sekretärid B. Rautsman ja A. Maaling.
- Laeka- ja varahoidja skm. A. Purin.
- Inspektor Harry Pärt.

Teine tähtsam otsus, mis sel koosolekul vastu võeti, oleks rahvusrühmade eraldamine maleva üleüldisest rühmade järjekorrast, nimelt oma järjenumbri määramise abil. Selle korralduse järgi hakkab iga rahvus oma järke numbrit ja nimetust öla äärel kandma.

Tallinnas on rühmasid:

Eesti	
Rovereid	2 rühma.
Skoute	15 „
Hundip.	3 „
Kokku 20 rühma.	
Saksa	
Skoute	2 rühma.
Hundip.	1 „
Kokku 3 rühma.	
Vene	
Skoute	4 rühma.
Hundip.	1 „
Kokku 5 rühma.	
Juudi	
Skoute	1 rühm.
Kokku 1 rühm.	

Rühmasid kokku

Eesti	20 rühma.
Vene	5 „
Saksa	3 „
Juudi	1 „
Orkester	1 „
Kokku 30 rühma.	

Seega oleks Tallinnas 20 Eesti ja 10 rahvusrühma.

Seejuures on Tallinna rover-skoutide I rühma juures mere- ja lennu-osakond, mille liikmete mere- ja lennu-asjanduses loenguid asjatundate poolt peetakse. Hans J.

Päälik R. Treumundti matusel

Paliveres käisid skm. H. Johanson ja sk. H. Tannik, kes tema hauale kaks pärga panid. Esimene Tall. Sk. Maleva ja teine Tall. Sk. I rühma nimel. Liivase hauakünka all Lääne-Nigula surnuaial puhkab Tallinna Skoutide Maleva päälik R. Treumundt. Hans J.

Tartust.

Soome skoudid Tartus.

Kolmapäeva 18. juuni õhtul jõudsid Soome skoudid rongiga Tallinnast meie linna, kus neid vastu võttis „Noorte Püha“ päätoimikond, kuna Tartu Sk. Maleva esitus mõnelt poolt esile kutsutud takistuste tõttu vastuvõtmisest eemale pidi jääma. — Tartu Sk. Maleva kaasabil vaatlesid soomlased meie ülikooli asutusi ning muid tähtsamaid linna kohti, käisid Tartu sk. Malevaga koos Raadi mõisas, lõbusõidul paatidega Emajõel, korraldati Y. M. C. A. ruumides soomlaste esinemine muusikas, turnimises jne. Laup. 11. juunil hommikuse Tallinna rongiga sõitis suur osa võõraid ära, kuna mõned üksikud õhtuse sama päeva rongiga järele sõitsid, ning juba järgmisel päeval, 12. juunil, lahkusid külalised Eesti pinnalt. — n.

„Hundipoegade käsiraamat“

ilmub Tartus, „Odamehe“ kirjastusel, arvatavasti oktoobrikuul, mille kokku seadnud skm. H. Juhanson. Raamatu ilmumine võimaldab hundipoegade organiseerimise laialisemal alusel, kuna meil senini isegi vene-ega saksakeelseid sarnaseid raamatuid ei olnud olemas. Kausta poolest on ta vähem kui „Skoudi käsiraamat“. Hind umbes 50 mka. R. J.

Pärnust.

Skoutide Maleva asutamine.

Ka Pärnus on skoutide organisatsioonile algus pandud. Malevas on viimaste teadete järele üle 200 skoudi. Maleva Vanemaks on rahvaväekomisjoni ülem. leitn. Pulma. R. J.

Teated.

Üht eksemplaari

igast käsitsi, shapirograafil, mimeograafil või muul teel paljundatud skoutide ajakirjast, sõnumetoost jne. palume toimetusele saata, et võiks alaliselt tähele panna skoutide ridades kavatsetavaid ettevõtteid, teatavat tööd, säält tulevaid soove jne.

Skoudid margikorjajad!

Meid on palju, meil on palju marke ning nende seas palju ühesuguseid, kuid puudub võimalus neid vahetada. Selleks asume ühise ringi loomisele. Kõiki asjast huvitatuid palun oma ettepanekud kui ka kogude suuruselt teatada Tartu, Peterburi tän. 67. Valter Sirgo.

Teadaanne.

Eksiarvamiste ärahoidmiseks teatame, et Tartu „Noor-seppade“ eesotsas ei seisa mitte Im. Urm, vaid et ta endiselt Tartu Sk. Maleva 8-da rühma päälik on, mida ta ise Trt. Sk. M. Päälikute Kogu septembrikuu koosolekul avalikult seletas. Tartu Skoutide Maleva Staap.

Kirjavahetus väljamaaga.

Väljamaalaste aadressid,

kes soovivad kirjavahetust Eesti skoutide ja girl-güideidega.

12) Eierene Lyyski, Helsinki, Huopalahti 70, Suomi. — Kirja- ja kirjandusevahetust soome-eesti keeles.

13) Valfredo Bellioni, Via Piave 15, Rooma 30, Italie. — Kirjamarkide, postkaartide, skoutide journalide jne. ning kirjavahetust prantsuse keeles.

14) Gaston Haelbrecht, 127 rue Hôtel des Monnaies, Bruxelles, Belgique. — Markide, postkaartide ning kirjade vahetust prantsuse keeles.

15) Paul Schütz, Scout F. N. E. L., 4 rue de la maine, Rumenlange, Luxembourg. —

Margi- ja kirjavahetust prantsuse ehk saksa keeles.

16) Klara Södra, Sveriges Scoutförbund. Kyrko gatu 12, Stokholm, Schweden. — Kirjavahetust rootsi ehk saksa keeles.

17) Juan Pedro Bistolfo, Calle Beguclo 215 (7), Montevideo Republica O. del. Uruguay. — Margi- ning kirjavahetust inglisis ehk hispaania keeles.

18) Zuruk 1. Kadeska boczua, Lvov, Polska. — Margi- ning kirjavahetust vene keeles.

Skoutide mängud.

12. Vaidlused, kohus jne.

Tulusamaks ajaviiteks pimedatel sügise- ning pikkadel talveõhtutel on mitmesugused vaidlused küsimuste üle, mil üldne tähtsus. Juht (rühma päälik) peab seejuures alati täitma eesistuja kohuseid; ka peab ta juba varakult selle eest hoolitsema, et poiste sees leiduks üks sarnane, kes võiks küsimust käsitada ühel teatud seisukohalt ning teine — kel oleks andmeid vastu väita esimesele. On kaks teineteisele vastukäivat pikemat sissejuhatavat kõnet peetud skoutide poolt, küsigu eesistuja teiste osavõtjate arvamisi, kusjuures igaüks peaks asja kohta oma seisukoha avaldama. On see tehtud, pangu juht teatava küsimuse kohta seisukoha võtmiseks hääletamine toime, mis näitab, missugusele arvamisele on jäänud skoudid.

Mängu siht: Arendada ja harjutada skoute kõnelemiskunsti.

13. „Kontrabandistid“.

„Piiriks“ valitakse kas tee, pikk liivavöö ehk muud sellesarnast, kus jäljed hästi näha oleksid. — „Linn“ asub umbes poole versta kaugusel piirist ning on ära märgitud kas puude, mõne ehituse ehk lippudega.

Mängijad jagatakse kahte parteisse, kellest üks pool on kontrabandistid, kuna teine — piirivahid on. Viimased seavad endi vahid välja otse piiri pääle, kui ka natukese kaugemale piirist linna poole, kuna ülejäänud piirivahid just kesk linna ja piiri vahele tagavaraks asuvad. — Kontrabandistid peavad kõik üle piiri minema, üks kõik mil moel, kas üksikult, lahus ehk üheskoos korraga, ning linna jõudma. Kuid ainult üks nendest on päris kontrabandist; ta kannab saapaid, millele alla löödud naelad (nii et jätavad isesugused jäljed). Niipea kui tekib piirile päris kontrabandisti jälg, annab piirivaht, kes seda esimesena märganud, hädavile signaaliks, hakates ise kontrabandisti taga ajama. Temale appi tõttavad ka kõik teised piirivahid ning peavad kontrabandisti enne kinni võtma, kui see on linna jõudnud. Jõuab kontrabandist aga piirivahtidest tabamatult linna, — on ta võitnud.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Eesti Spordileht“, nr. nr. 11—12, 13—14, 15—16. Eesti Spordi Liidu väljaanne, O/Ü. „Vaba Maa“ trükk, Tallinnas. Kaasas: „Noor-Sepp“, nr. nr. 9, 10, 11 Eesti boy-skoutide organisatsiooni „Noorte seppade“ ajakiri. — Üksik nr. maksab 10 marka.

„Uudismaa“, nr. 6, Noorsoo ajakiri, väljaandja Eesti Koolinoorsoo Liit, 32 lhk. Hind 20 marka.

Kirjavastused.

E. R'on, Wõrus. Teie kaastööd ei saa meie praegu taktiistel põhjustel mitte avaldada. Ehk edaspidi, kui vahekorrad lõplikult muutuvad.

Paljudele kaastöölistele! Toimetus on saanud terve rea kaastööd, mida kõige päält ruumipuudusel mitte võimalik ei ole olnud avaldada. Edaspidi aga loodame neid kõiki kasutada võivat, kuigi vahest lühendatud kujul. Kui soovitakse, et kaastööd mitte ei muudetaks, siis lisatagu sellekohane märkus juure. — Kriipsutame siinkohal veel kord alla, et kõigi kaastööde juure tuleb lisada saatja õige nimi ning aadress. Toimetus.

Toimetus: **J. Elken, R. Antik, R. Ritsing II.**
Vastutav toimetaja: direktor **K. Treffner.**
Väljaandja: **Eesti Skoutide Maleva Asemikkude Kogu.**